

DE SLANGEN VAN SURINAME, DEEL IV: ONDERFAMILIE
COLUBRINAE (GENERA DENDROPHIDION, DRYMARCHON,
DRYMOBIUS EN DRYMOLUBER).

Door: A. Abuys, Jukwerderweg 31, 9901 GL Appingedam.

Inhoud: Het genus *Dendrophidion* - Het genus *Drymarchon* - Het genus *Drymobius* - het genus *Drymoluber* - Literatuur.

HET GENUS *DENDROPHIDION* FITZINGER, 1843

Op het vaste land van Zuid Amerika komen 8 soorten voor. Hiervan komt 1 soort voor in Suriname, namelijk *Dendrophidion dendrophis*.

Algemene gegevens en kenmerken:

Kop: De slangen zijn dagjagers en hebben ronde pupillen.

Romp: De schubben zijn gekield.

Staart: Deze is zeer lang in verhouding tot het lichaam.

Dendrophidion dendrophis (Schlegel, 1837).

Nederlandse naam: Gebandeerde boomslang.

Engelse naam: Liana snake.

Maximum lengte: ca. 150 cm.

Beschubbing: 143-158 ventralen; 178-192 subcaudalen; anaalschub niet gedeeld; dorsalen in 17 rijen; in elke schub 2 apicale groefjes; 1 loreaalschub; 1 preoculaarschild; 2 postoculaarschilden; 2+2 temporalen; 9 supralabialen, waarvan de 4e, 5e en 6e het oog raken; 9 sublabialen.

Kleur/tekening: De grondkleur is bruinachtig, het voorste deel van het lichaam is lichter van kleur dan het achterste deel (dit is donker-

- bruin). Over het hele lichaam lopen smalle, okergele dwarsbanden, die aan één kant een donkere bies hebben. De kop is zwart-bruin, de sublabialen zijn okergeel. De onderkant van de kop en de keel zijn wit. Deze witte kleur gaat ter hoogte van de tiende tot de vijftiende buikschub geleidelijk over in okergeel. Ook de onderzijde van de staart is dus okergeel.
- Verspreidingsgebied: In het zuidelijk deel van Midden Amerika en in het noorden van Zuid Amerika.
- Vindplaatsen in Suriname: Zelf heb ik deze slangensoort in Suriname nog niet aangetroffen.
- Biotoop: Voornamelijk in bosrijke gebieden met moeras of swamp in de buurt.
- Leefwijze: Het is een snelle, agressieve, boomwonende slang, die overdag op prooi jaagt.
- Voedsel: Vogels, vogeleieren, hagedissen en kikkers.
- Voortplanting: Deze soort is eierlegend en legt 12-15 eieren op een hoop.

HET GENUS *DRYMARCHON* FITZINGER, 1843

Dit genus bestaat uit slechts één, wijd en zijd verspreide soort, die in 8 ondersoorten verdeeld is. Hiervan komen er 5 op het vaste land van Zuid Amerika voor. In Suriname komt maar één ondersoort voor, namelijk *Drymarchon corais corais*.

Algemene gegevens en kenmerken:

- Kop: Deze is ietwat gestroomlijnd en gaat geleidelijk over in het lichaam. De ogen zijn groot met ronde pupillen. Het supraoculaar steekt iets opzij uit, waardoor er een soort "wenkbrouw" boven het oog ontstaat. De slangen hebben grote neusgaten.
- Romp: Het lichaam is stevig en heeft grote schubben. Een bijzonder kenmerk is de kleur van de

slangen van dit genus, waarvan de naam "indigo-slang" is afgeleid.

Drymarchon corais corais (Boie, 1837).

Nederlandse naam: Geelstaart indigoslang of zuid-amerikaanse indigoslang.

Engelse naam: Yellow-tailed cribo of clibo; Yellow tail; Tigersnake; Ratsnake; Black-and-yellow jungle snake.

Surinaamse naam: Konkoni-sneki.

Maximum lengte: Ca. 250 cm.

Beschubbing: Mannetjes 190-210, vrouwtjes 205-217 ventralen; 53-84 subcaudalen; de anaalschub is ongedeeld; dorsalen in 17 rijen; in elke schub 2 apicale groefjes; 1 loreaalschild; 1 preoculaarschild; 2 postoculaarschilden; 2+2 temporalen; 8 supralabialen, waarvan de 4e en 5e het oog raken; 8 of 9 sublabialen.

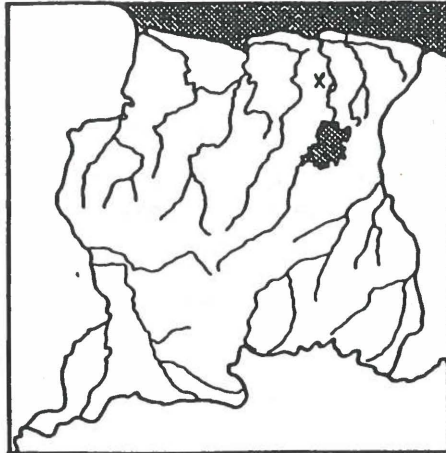
Verspreidingsgebied:

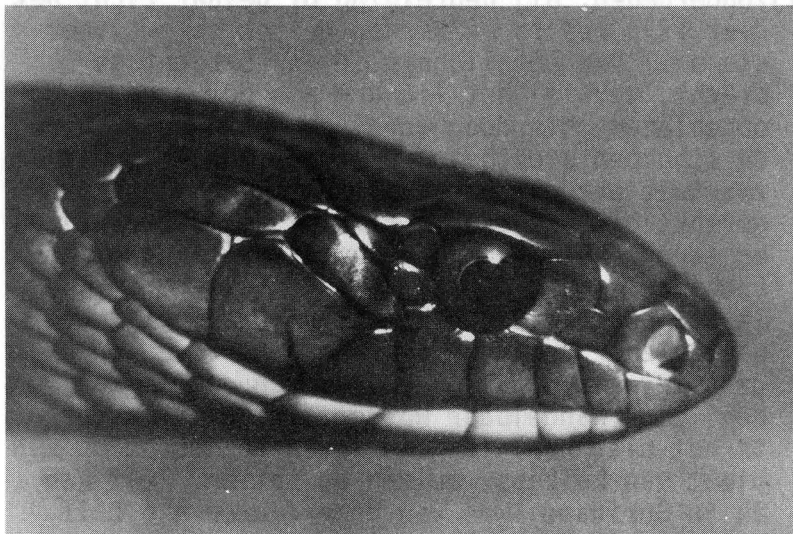
Van Venezuela tot Argentinië, voornamelijk in het stroomgebied van de Amazone en de Paraguay.

Vindplaatsen in Suriname: Omgeving bosbivak Zanderij.

Kleur/tekening: De kop is vaak roodbruin tot donkerbruin, het lichaam varieert

van zwart tot blauwgrijs of bruingrijs voor wat betreft het voorste gedeelte. Het achterste gedeelte is geelachtig en soms voorzien van vage, donkere dwarsstrepen. De buik is vuilwit, maar onder de staart vuilgeel tot oranjegeel.

Afb. 2. *Drymarchon corais corais*. Foto: A. Abuys.

De Noord Amerikaanse ondersoort is egaal indigokleurig, vandaar de naam.

Biotoop: In savannebos of in het struikgewas van de savanne.

Leefwijze: Deze slangen zijn zowel terrestrisch als arboreaal. Het zijn dagjagers. Grote prooien worden gewurgd, kleine prooien worden (wanneer zij niet te klein zijn) gegrepen en tegen de grond of een ander obstakel gedrukt. Hierna worden ze dan nagenoeg levend naar binnen gewerkt.

Voedsel: Kleine zoogdieren zoals opossums, ratten en muizen en verder kuikens, slangen (onder andere *Bothrops*), hagedissen (onder andere ameiwa's), kikkers, padden, vissen en zelfs schildpadeieren.

Voortplanting: Deze soort is eierlegend en legt tot ca. 12 eieren op een hoop.

Bijzonderheden: Bij bedreiging of gevaar richt het dier zijn kop op en worden de nek en het voorste deel van het lichaam in een S-bocht gebracht, terwijl het lichaam als het ware wordt opgeblazen. Hierdoor wordt de witte huid tussen de schubben zichtbaar, waardoor een grijswit of zwartwit patroon ontstaat. Wordt de slang aangeraakt of vastgepakt, dan zal zij zeker bijten en tevens het welbekende stinkende secreet afscheiden.

In het bos of tussen het struikgewas zijn de dieren zeer snel. Ondanks haar nerveuze en agressieve aard zal deze slang in een terrarium heel gauw handelbaar worden. In gevangenschap is het dier heel lang in leven te houden op een dieet van kuikens, muizen en ratten. Zelf heb ik in Suriname twee van deze dieren een half jaar in een buitenterrarium kunnen observeren. Ze deden het heel goed, maar omdat ik steeds maar weer andere slangen bijving, werd het me te veel en heb ik ze in dezelfde omgeving als waar ze vandaan kwamen weer uitgezet.

Het is bekend dat een indigoslang het wel 25 jaar in gevangenschap kan uithouden.

HET GENUS *DRYMOBIUS* FITZINGER, 1843

Dit geslacht telt 4 soorten, waarvan er één in 4 ondersoorten verdeeld is. In Suriname komt 1 soort voor, namelijk *Drymobius rhombifer*.

Algemene gegevens en kenmerken van het genus:

Kop: Hierin staan een paar grote ogen met ronde pupillen.

Romp: Het lichaam is slank, de rugschubben zijn licht gekield.

Drymobius rhombifer (Günther, 1860).

Nederlandse naam: Gevlekte renslang.

Afb. 1. *Drymarchon corais corais*. Foto: A. Abuys.

Maximum lengte: Ca. 150 cm.

Beschubbing: Dorsalen in 17 rijen; 148-163 ventralen; 84-102 subcaudalen; in elke dorsale schub 2 apicale groefjes; anaalschub gedeeld; 1 Loreaalschild; 1 preoculaarschild; 2 postoculaarschilden; 2+2 temporalen; 9 supralabialen, waarvan de 4e, 5e en 6e het oog raken; 10 sublabialen.

Kleur/tekening: Over het algemeen een beige tot groenige grondkleur met ronde tot ruitvormige, olijfbroene vlekken. De meeste vlekken zijn langwerpige van vorm en kunnen een lichte kern hebben. De buik is wit met een dicht marmerspatroon van zwarte vlekjes. Er bestaat ook een roodbruine kleurvariëteit, die over het hele lichaam verspreid staande donkerbruine schubben heeft. De buik van deze variëteit is roodachtig in plaats van wit.

Verspreidingsgebied: Van Nicaragua tot Peru, Venezuela, Colombia, Ecuador en Suriname.

Vindplaatsen in Suriname: Zelf heb ik deze soort in Suriname nog niet waargenomen.

Biotoop: Bosgebieden.

Leefwijze: Het is een snelle terrestrische slang, die overdag op prooi jaagt.

Voeding: Deze bestaat zeer waarschijnlijk uit kleine zoogdieren, kikkers, hagedissen, kleine vogels, kuikens en eieren.

Voortplanting: Waarschijnlijk eierlegend.

HET GENUS *DRYMOLUBER* AMARAL, 1929

Dit genus bestaat uit 2 soorten, waarvan er één ook in Suriname voorkomt. Het betreft hier *Drymoluber dichrous*.

Algemene gegevens en kenmerken van het genus:

Kop: De ogen hebben ronde pupillen.

Romp: Het lichaam is slank en heeft gladde schubben.

Drymoluber dichrous (Peters, 1863).

Maximum lengte: Ca. 150 cm.

Beschubbing: Dorsalen in 15 rijen, elke schub heeft 2 apicale groefjes; 160-179 ventralen; 88-102 subcaudalen; anaalschub ongedeeld; 1 loreaalschild; 1 preoculaarschild; 2 postoculaarschilden; 2+2 (soms 1+2) temporalen; 8 (soms 7 of 9) supralabialen, waarvan de 3e, 4e en 5e (soms de 4e en 5e of de 4e, 5e en 6e) het oog raken; 9 (soms 8, 10 of 11) sublabialen.

Kleur/tekening: Van diep blauw tot blauwzwart. Kin en keel zijn wit, geleidelijk overgaand in het donkergeel van de buik en de onderzijde van de staart.

Jongen hebben een oranje snuit, een oranje nekband en smalle, witte, zigzag-lopende dwars-

bandjes op de rug. Als variant op genoemd jeugdkleed komt er een roodbruine vorm voor, die zwarte dwarsbandjes heeft met een lichte bies. De buik van deze exemplaren is bruinig wit, terwijl de snuit licht grijsbruin is.

Verspreidingsgebied: Colombia, Ecuador, oost Peru, noord Brazilië, het Amazone-gedeelte van Venezuela en de Guyana's.

Vindplaatsen in Suriname: Zelf heb ik deze slang in Suriname nog niet waargenomen.

Biotoop: Bosrijke omgeving.

Leefwijze: Deze slang is zowel terrestrisch als arboreaal. Het is een dagjager.

Voeding: Vogels, vogeleieren, hagedissen, padden en kikkers.

Voortplanting: Deze slang is eierlegend en legt ca. 15 eieren op een hoop.

LITERATUUR

- Beebe, William, 1946. Field notes on the snakes of Kartabo, British Guiana and Caripito, Venezuela. *Zoologica, Bull. N.Y. Zool. Soc.*, Vol. 31 (1): 11-31.
- Dixon, James R. & Pekka Soini, 1977. The reptiles of the upper amazon bassin, Iquitos region, Peru II: Crocodylians, turtles and snakes. *Milwaukee Publ. Mus., Contr. Biol. Geol.*, No. 12: 1-91.
- Peters, J.A. & B. Orejas-Miranda, 1970. Catalogue of the Neotropical Squamata, Part I: Snakes. *Smithsonian Inst. Bull.*, No. 297: I-VIII, 1-347.
- Roze, J.A., 1966. La taxonomia y zoogeografia de los ofidios en Venezuela. *Univ. Centr. Venez.*, Caracas. pp. 1-362.

THE SNAKES OF SURINAM, PART IV: SUBFAMILY
COLUBRINAE (GENERA DENDROPHIDION, DRYMARCHON,
DRYMOBIUS AND DRYMOLUBER).

By: A. Abuys, Jukwerderweg 31, 9901 GL Appingedam,
The Netherlands.

Contents: The genus *Dendrophidion* - The genus
Drymarchon - The genus *Drymobius* - The
genus *Drymoluber* - References.

THE GENUS *DENDROPHIDION* FITZINGER, 1843

8 Species occur on the mainland of South-America,
and 1 species, *Dendrophidion dendrophis*, in
Surinam.

General data of the genus:

Head: These snakes have round pupils and are day
hunters.

Body: The scales are keeled.

Tail: Very long.

Dendrophidion dendrophis (Schlegel, 1837).

English name: Liana snake.

Dutch name: Gebandeerde boomslang.

Maximum length: Approx. 150 cm.

Scalation: 143-158 ventrals, 178-192 subcaudals;
anal scale: single; dorsals in 17 rows, 2
apical pits in each scale; 1 loreal; 1 pre-
ocular; 2 postoculars; 2+2 temporals; 9 upper
labials, of which the 4th, 5th and 6th touch
the eye; 9 lower labials.

Colouration: The basic colour is brownish. The
anterior part of the body is a lighter colour,
which fades to dark-brown towards the tail.
The entire body has small brownish-yellow
cross-bands, which are all edged with a dark
line.

The head is coloured black-brown, the lower labials are yellow-ochre in colour, chin and throat are white. From the 10th to 15th ventral the colour of the belly gradually turns yellow-ochre. The undertail is also yellow-ochre in colour.

Distribution: Southern Central-America, and northern South-America.

Locality records from Surinam: None.

Habitat: Mainly bushy areas with swamps nearby.

Behaviour: An arboreal snake, aggressive and fast moving. It is a day hunter.

Food: Birds and eggs of birds, lizards and frogs.

Reproduction: This snake is oviparous, about 15 eggs are laid in a heap.

THE GENUS *DRYMARCHON* FITZINGER, 1843

One very well distributed species, with a total of 8 subspecies, of which 5 are on the mainland of South-America. In Surinam there is only one subspecies to be found: *Drymarchon corais corais*.

General data of the genus:

Head: The head is rather streamlined and merges gradually into the body (no clear neck-line).

It has large eyes with round pupils. The supra-ocular juts out somewhat, giving the snake the appearance of having eye brows. This snake also has large nostrils.

Body: Firm body, smooth scales. A specific feature is the colour of this genus, from which the name "Indigo-snake" is derived.

Drymarchon corais corais (Boie, 1837).

English name: Yellow-tailed cribo or clibo; Yellow tail; Tigersnake; Ratsnake; Black-and-Yellow jungle snake.

Dutch name: Geelstaart indigolang or Zuid-

amerikaanse indigoslang.

Surinam name: Konkonni-sneki.

Maximum length: Approx. 250 cm.

Scalation: Males 190-210, females 205-217 ventrals; 53-84 subcaudals; anal scale single; 2 apical pits in each scale; 1 loreal; 1 preocular; 2 postoculars; 2+2 temporals; 8 upper labials of which the 4th and 5th touch the eye; 8 or 9 lower labials.

Distribution: From Venezuela to Argentina, mainly in the river-areas of the Amazon and the Paraguay.

Locality records from Surinam: Surroundings of Zanderij.

Colouration: The head is often red-brown to dark-brown. The colour of the front part of the body varies from black to blue-grey or brown-grey. The posterior part of the body is yellowish and sometimes has vague dark cross-bands. The belly is whitish, but at the tail turns yellowish to orange-yellow.

The North-American subspecies has a uniform indigo colour, which explains its name.

Habitat: Forests and bushes of the savannah.

Behaviour: This snake is terrestrial and arboreal. It is a day hunter. Large prey is constricted in the usual way. Small prey is held firmly in the mouth, and with the snake coiling around slightly, is pressed to the ground or against a nearby obstacle, where it is eaten.

Food: Small mammals like opossums, mice and rats, chickens, snakes (i.e. *Bothrops*), lizards (i.e. *Ameiva*), frogs, toads, fish and even turtle eggs are taken.

Reproduction: This snake is oviparous; about 12 eggs are laid in a heap.

Specific details: When the snake is threatened, or in any danger, it raises the anterior third of its body. The neck and front part of the body turn into an S-shape, while the body appears to

be expanded. In this way the white skin between the scales can be seen, and a black-white or grey-white pattern is formed. If the snake is touched or actually held, it will almost certainly bite, and it will also excrete a foul smelling scent.

The snake can move very fast in the forest, or in the bushes.

In spite of its nervous and aggressive nature, this snake quickly becomes docile when kept in a terrarium. In captivity the animal can be kept alive for a very long time if fed on chicken, mice and rats.

I myself kept two of these animals under observation for half a year in an outside-terrarium (in Surinam). They did very well, but because I had little room for other snakes, I set them free at the spot where I originally caught them.

Michael Emsley has written about an Indigo-snake that was kept alive in captivity for more than 25 years.

THE GENUS *DRYMOBIUS* FITZINGER, 1843

This genus includes 4 species, of which one species has 4 subspecies. In Surinam there is only one species, *Drymobius rhombifer*.

General data of the genus:

Head: Large eyes and round pupils.

Body: Slightly keeled scales, slender body.

Drymobius rhombifer (Günther, 1860).

Dutch name: Gevlekte renslang.

Maximum length: Approx. 150 cm.

Scalation: Dorsals in 17 rows; 148-163 ventrals;
84-102 subcaudals; in each dorsal 2 apical pits;
anal divided; 1 loreal; 1 preocular; 2 post-

oculars; 2+2 temporals; 9 upper labials, of which the 4th, 5th and 6th touch the eye; 10 lower labials;

Colouration: Normally the snake has a beige to greenish background colour, with round or diamond-shaped olive-brown spots. Some spots can have a yellow or light coloured centre, usually oblong in shape. The belly is white, but heavily marked with black spots.

There are some specimens which are red-brown in colour, with darkbrown scales spread over the body. The belly of these specimens is red instead of whitish.

Distribution: From Nicaragua to Peru, Venezuela, Colombia, Ecuador and Surinam.

Locality records from Surinam: None.

Habitat: Forest areas.

Behaviour: It is a terrestrial snake and a day hunter.

Food: Probably small mammals, frogs, lizards, small birds, chickens and eggs.

Reproduction: Probably oviparous.

THE GENUS *DRYMOLUBER* AMARAL, 1929

This genus includes 2 species, of which one occurs in Surinam, namely *Drymoluber dichrous*.

General data of the genus:

Head: The snake's eyes have round pupils.

Body: A slender body with smooth scales.

Drymoluber dichrous (Peters, 1863).

Maximum length: Approx. 150 cm.

Scalation: Dorsals in 15 rows, each scale has 2 apical pits; 160-179 ventrals; 88-102 sub-caudals; anal single; 1 loreal; 1 preocular; 2 postoculars; 2+2 (sometimes 1+2) temporals; 8 (sometimes 7 or 9) upper labials, of which the

3rd, 4th and 5th (sometimes the 4th and 5th or the 4th, 5th and 6th) touch the eye; 9 (sometimes 8, 10 or 11) lower labials.

Colouration: The body colour ranges from deep blue to blue-black, chin and throat are white, gradually turning to dark-yellow on the belly and undertail.

Juveniles have an orange snout, an orange neck marking, and small white zigzag crossbands.

A variation of the juveniles' colour is a red-brown background colour with small black crossbands with white edging. The belly is brownish white, while the snout is a light grey-brown colour.

Distribution: Colombia, Ecuador, eastern Peru, northern Brazil, Venezuela and the Guyanas.

Locality records from Surinam: None.

Habitat: Bushy areas.

Behaviour: This snake is terrestrial and arboreal.

It is a day hunter.

Food: Birds (and eggs), lizards, toads and frogs.

Reproduction: Oviparous, about 15 eggs are laid in a heap.

REFERENCES

See Dutch text.